

RETRAITES OP LA GOMERA

La Gomera was toen ik het voor het eerst bezocht, in 1976, een hippieparadijs. Daarvoor ging ik er dan ook heen. Ben ettelijke keren terug gegaan. Niet meer om onder gelijkgestemden te vertoeven, maar om me te verliezen in de bergen en de stilte. En voor het weer natuurlijk. Het is er het hele jaar aangenaam warm. Met zo nu en dan een sensationele storm, zodat het nooit saai wordt.

Reizen en aankomen

Er is geen luchthaven op La Gomera. Die eerste keer vloog ik daarom naar Gran Canaria. Dat leverde me een romantische nacht op met een in zwarte cape gehulde muzikant, die met zijn *mariachi* langs de toen al drukke terrassen trok. De volgende dag bleek er geen directe bootverbinding naar mijn droom-eiland te zijn. Dus eerst naar Tenerife gevaren. Daar bleek de boot naar La Gomera binnen één uur te vertrekken: vanaf de andere kant van het eiland. Kreeg gelukkig een lift van twee vriendelijke jongens. Toen ze onverwachts een verkeerde weg op reden, gaf ik ze te verstaan dat ik niet *loco* was en dat ze subiet om moesten keren. Wat ze gedwee deden. Uiteindelijk kwam ik vol adrenaline bij de juiste haven aan. Schoot compleet in de stress toen ik mijn boot weg zag varen. Begon paniekerig te schreeuwen dat die om moest keren. Tenslotte had dit bij die jongens ook gewerkt. Hoorde gegrinnik achter me en ontdekte een bank met een rij relaxte hippies. Die bleken ook op weg naar La Gomera. De boot voer niet weg, maar kwam aan. Één van de geamuseerde toeschouwers vond mijn vergissing nogal charmant en ontfermde zich over mij. Hij was zo'n 20 jaar ouder, maar dat stond een volgende vakantieromance niet in de weg. Hierdoor belandde ik in zijn onderkomen in Valle Gran Rey. Een geweldige plek, waar de wens ontstond om daar ooit voor langere tijd terug te keren.

Zo'n 40 jaar later voerde ik dit voornemen eindelijk uit. Tijdens mijn verblijf in een hutje op een dakterras hoog boven de Ganges in het Indiase Rishikesh had ik ontdekt hoe louterend een hoog gelegen privédomein met fabelachtige uitzicht is. Daarom boekte ik in Valle Gran Rey een *atico*: dat is een hutje op een plat dak. Wilde ontsnappen uit de tredmolen van mijn stressvolle bestaan als alleenstaande (groot)moeder met een iets te succesvol bedrijfje. Om meer innerlijke rust te verkrijgen. Deze keer ging ik beter voorbereid op reis. Ik vloog direct naar Tenerife. Desalniettemin was de reis weer enerverend. Door vertraging van de vlucht dreigde ik opnieuw de boot naar La Gomera te missen.

Bovendien verscheen mijn koffer niet op de bagageband. In het vliegtuig had ik al een bondje met andere Gomeragangers gesloten, om samen een taxi naar de haven en op La Gomera naar Valle Gran Rey te nemen. Ze bleven geduldig op me wachten tot de koffer terecht was. Wat een opluchting toen ik na anderhalve dag reizen eindelijk in de *Valle* was. Het gaf nog veel gedoe om mijn koffer van het taxidak te krijgen. Die was loodzwaar, want zat vol met wijsgerige boeken. Door die consternatie liet ik mijn rugzak in de taxi liggen. Met paspoort, pinpasjes en telefoon. Na een bloedstollend half uur bracht de chauffeur dit terug naar de plaats waar hij me had afgezet. Een onstuimig begin dat de rust erna extra markeerde.

Mijn laatste reis naar La Gomera bracht weer zo'n beproeving. Ik miste de bus naar de *Valle* en had absoluut geen zin om drie uur te wachten op de volgende. Had me zo verheugd op de zonsondergang vanaf mijn nieuwe stek. Dus maar weer liften. Helaas moest de auto die me oppikte in een andere vallei zijn. Ik werd op een kruispunt hoog in de bergen afgezet. Daar stond ik, zo'n 30 kilometer van mijn bestemming, op een verlaten mistige weg. Opnieuw met die enorme koffer. Met de moed der wanhoop liep ik de goede kant op. Er zaten wieltjes onder de koffer en ik hoefde alleen maar te dalen. Al snel passeerde een lege taxi. De stomverbaasde chauffeur nam me mee. Het kruideniertje om de hoek van mijn snoezige *atticootje* leende me een kurkentrekker. Daardoor kon ik met een niet te evenaren voldaanheid de zon in de zee zien zakken vanaf mijn privéterras.

Vertraging en verstillig

Elke keer als ik op La Gomera ben, kies ik een andere *attico*.

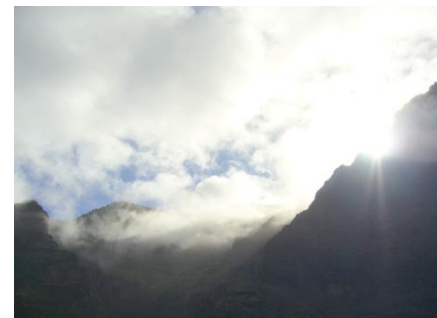
Het moet tenslotte geen sleur worden. Als er maar een weergaloos uitzicht is. Zodra ik de foto's van dochter en kleinkinderen heb neergezet en mijn iPod en boeken zijn geïnstalleerd, ben ik thuis. Het helpt ook dat er iedere keer een regenboog aan de horizon opdoemt om me te verwelkomen. Niet gek dat ik mijn afzondering op die Gomeriaanse daken als magisch ervaar. Intensieve meditatie- en yogasessies versterken dat gevoel. Ik kom in een contemplatieve stemming waarin ik, veel geconcentreerder dan thuis haalbaar is, de zorgvuldig geselecteerde boeken doorneem. Ik verdiep me vooral in Oosterse filosofieën (Advaita, Budhisme, Tao) of Westerse denkers die zich daardoor laten inspireren (Schopenhauer, Erich Fromm, Alan Watts, Matthieu Ricard). Door oefeningen en studie probeer ik de continue stroom van gedachten en emoties tot stilstand te brengen. In plaats van me te verliezen in gezever over het verleden of gewens voor de toekomst, probeer ik meer oog te krijgen voor wat zich ter plekke voordoet. Dat zorgt voor een kalme helderheid waardoor het leven veel genietbaarder wordt.

Ook het wandelen op La Gomera heeft zo'n louterend effect. Dit vulkanische eiland wordt doorkliefd door enorm diepe ravijnen. Om ergens te komen moet je eerst minstens duizend meter stijgen om je dan in het volgende sensationeel diepe dal te storten. Naast deze barre *barrancos* is er op La Gomera een uniek oerbos op het circa vijftienhonderd meter hoog gelegen hart van het eiland. Door opstijgende passaatwinden is het daar altijd vochtig. Over de grillig vertakte bomen ligt een dikke laag sponsig mos: net een onderwater wereld. Er groeien honderden planten en bloemen, die je nergens anders kunt vinden. Maar giftige slangen, enge insecten of gevaarlijke beesten zijn er niet. Wel zorgen cirkelende valken, zwarte hagedissen en gifgroen gekko's voor de gewenste exotischeit.

Gevaren

Toch wordt er voortdurend geonheilprofeet dat je niet alleen de bergen in mag. Onder andere omdat het weer op dit eiland erg instabiel is. Voordat je het weet slaat een prachtige dag om in noodweer. Dan moet je niet in de bergen zijn, want die veranderen meteen in door tientallen watervallen doorkruiste glijbanen. Ook is er het gevaar van vallende rotsblokken, die door snelle afkoeling uit het lood slaan. Hierdoor zijn diverse mensen verpletterd, de keren dat ik op La Gomera was. Eenmaal op een pad dat ik de dag daarvoor had belopen. Maar langdurige droogte is ook niet goed, want dan ontstaan er bosbranden. Er is me verteld dat de inwoners van Valle Gran Rey bij een grote brand in 2012 samendromde aan het strand om aan de vlammenzee te ontsnappen. Mensen die hogerop woonden verloren hun huizen. Kortom: hier heerst de natuur en niet de mens. Dat maakt dit eiland gruwelijk gevaarlijk, maar ook fantastisch mooi. De sfeer verandert met het weer. De eerste keer dat door een windhoosaanval de elektriciteit uitviel in mijn op een verlaten gebouw gelegen *attico* was wel even schrikken. Vooral toen ook nog mijn ligstoel met veel geraas van het dak vloog. Ik ontdekte al snel dat zo'n angstaanjagend loeiende storm snel overwaait. Als die is gaan liggen, sluipen er laaghangende wolken en dampen majestueus over de bergen. Die dan weer zacht en plooibaar ogen. Al het groen rondom heeft een nieuwe glans gekregen. Naar beneden lopend, ontdek je dat de droge rivierbedding die door de *barranco* loopt in een kolkende rivier is veranderd. Die sluis al het uit de bergen stromende water naar de oceaan. Waar de hoge golven nog lang onrustig op het kiezelstrand beuken.

Flow

Ondanks deze gevaren voel ik me veilig in de bergen. Zonder afleidende gezelschap klimmen en dalen op moeilijk begaanbare paden brengt me in een 'flow'. Psycholoog Csikszentmihalyi beschrijft dit als een toestand waarbij de geboden uitdaging en eigen vaardigheden zo goed in evenwicht zijn dat het allemaal vanzelf gaat. Net als bij meditatie roept bergbewandelen een concentratie op waardoor innerlijke hectiek geen greep op je krijgt. Je weet precies wanneer je moet rusten of eten om goed op de been te blijven en keert op je schreden terug als een pad te riskant wordt. En als een situatie toch

penibel wordt, heb ik erop leren vertrouwen dat er hulp komt. Als ik niet verder durf doordat een helling te steil of te glibberig is, word ik altijd geadopteerd door collegahikers. Niet dat het zo druk is in de bergen. Integendeel: alleen als het nodig is, kom je iemand tegen.

De laatste jaren ervaar ik regelmatig zo'n serendipiteit. Zelfs in het vlakke Nederland. Bijvoorbeeld toen ik deze zomer bevangen door hitte en blaren op een jaagpad door het Groen Hart ploeterde. In de bergen ga ik altijd goed voorbereid op pad, maar in Nederland blijkbaar niet. In de verte passeerde een bootje met een vriendelijke echtpaar dat ik de vorige dag op een terras had ontmoet. Toen deze mensen in een sluis werden opgehouden, sprong ik in hun sloepje en werd ik gebracht waar ik wezen moest. Sommige mensen menen dat dit het werk is van God of een beschermengel. Ik schrijf het toe aan de speciale kwaliteiten die je ontwikkelt als je op een contemplatieve wijze leeft. Dan kom je in een staat van alert vertrouwen en sta je open voor het wonderlijk samenspel van gelukkig toeval en kansen. Je ziet oplossingen die zich buiten je verkokerde scenario's voordoen. Helaas raak je die gesteldheid snel kwijt als de maalstroom van het gewone leven je weer te pakken krijgt. Waardoor ik me genoodzaakt voel om telkens weer op retraite te gaan.

Soloretraites

Geïnspireerd door onder andere Krishnamurti ben ik me steeds meer gaan toeleggen op het alleen zijn. Want "alleen als wij in staat zijn het alleenzijn onder ogen te zien zonder ervan weg te vluchten, openbaart zich de werkelijkheid." Mijn soloretraites brachten me niet de ultieme Verlichting. Dat is dan ook niet het streven. Naar Verlichting streven is volgens Alan Watts net zo onzinnig als gedisciplineerd spontaan zijn. Wel lukt het om in een zachtmoedige balans te komen. Wat me motiveert om door te gaan met het bij elkaar sprokkelen van Oosterse wijsheden en het ontwikkelen van op mijn lijf toegeschreven meditatie- en yoga oefeningen. Tenslotte ben je zelf je beste guru, zo menen ook beide heren. Het is wonderlijk om te ervaren hoe je tijdsbesef verandert door een regime van meditatie, yoga, studie en bergtochten. Als je een reis dichttimmer met bezoeken aan bezienswaardigheden en voortdurend verkast naar nieuwe oorden (zoals ik vroeger deed) dan verlengt de tijd zich. Na een paar dagen voelt het of je weken weg ben. De vertraging en verstillig tijdens mijn soloretraites verkort de tijd juist. Een dag ervaar je als een paar uur, een week als een dag. Dus bleef ik elke keer langer op La Gomera. Eerst drie weken, uiteindelijk drie maanden.

Hippies en VIHpies

Het valt overigens niet mee om de beoogde afzondering te handhaven in Valle Gran Rey. Zo ligt er het afgeschermd naaktstrandje (Playa Ingles) te lonken. Waar je door een dikke oud-hippie wordt voorzien van op een brandertje gebrouwen koffie. Verder zijn er niet veel hippies meer uit 'mijn tijd'. Wel veel piepjonge, die het met veel plezier allemaal nog eens dunnetjes over doen. Daarnaast zijn er de *Very Import Hippies*. Veertigers die zichzelf erg artistiek en bijzonder vinden en zich daarom liever niet met gewone vakantiegangers inlaten. Toch moeten ze wel om hun kunstwerkjes en chakradanslessen aan de man te brengen. Daartoe komen ze naar de wekelijkse zondagsmarkt. En naar het zonsondergangritueel. Dat vond

40 jaar geleden ook al plaats. Voor bar Maria: toen midden in banananplantages aan een zandpad gelegen, nu weggedrukt tussen asfaltwegen. Het ganse hippiedom geeft zich daar dagelijks over aan tromgeroffel en vuurspuwen op het strand. In tegenstelling tot vroeger ben ik dit soort samenscholingen gaan mijden. Behalve de wekelijkse jamsessies in een verborgen yogakelder. Elke keer weer staat daar

een maffe, ontwapende *line up*. Twee oudere Duitsers met padvinderliedjes, een extreem lange chansoniere die Brecht brengt, een Colombiaanse dwerg met iets te veel stress in zijn stem, een violist die een hese Spaanse zangeres begeleidt en Ierse Tobie als *stand up comedian*. Hoorde daar ook de hang. Geen Oosters maar een Zwitsers instrument, bestaande uit twee op elkaar geplaatste schalen. De muziek klinkt als een steelband van engeltjes. Helaas zijn de optredens soms van erbarmelijke kwaliteit. Wellicht door gebrek aan passie en ambitie bij de uitvoerende hippies. Daardoor haal je niet het beste uit jezelf. Maar ... je leidt wel een lekker leven in een paradijselijke omgeving.

Andere attracties van Valle Gran Rey

Soms sta ik mezelf ook een bezoek aan Playa La Calera toe. De horeca is hier grotendeels in handen van Duitsers. Dat doet afbreuk aan de Spaanse sfeer, maar zorgt wel voor heerlijke maanzaadtaarten. En voor betrouwbare openingstijden. De autochtone bevolking is daar niet zo *grundlich* in. Die zijn op de onmogelijkste tijden dicht. Erg vervelend als je na een zware klim hunkert naar iets te eten. Lastig is ook dat de Gomerianen vertikken om Engels (of Duits) te leren. Op de terrassenpromenade van La Calera hangt wel een internationale sfeer. Dat biedt kansen op bijzondere ontmoetingen. Ik trof daar onder andere een Nederlands homoseksueel ouderlingenaar, waarmee ik enkele dagen optrok en mijn spirituele bevindingen kon delen. En een Oostenrijkse paragliding instructrice, die even was weggevlucht uit een ingewikkelde driehoeksrelatie. Met haar ging ik een dagje toeren. Aangezien ik geen rijbewijs heb ben ik op het sobere openbaar vervoer aangewezen om buiten Valle Gran Rey te komen. Dat maakt relaties met huurautobezitters extra plezierig.

Verder weg van de zee (dus hoog in de bergen) vind je authentieke etablissementen, die lopend zijn te bereiken. Erg leuk is het vegetarische restaurant in Las Hayas, hoog boven in de U-bocht van de bergruggen die Valle Gran Rey insluiten. Hier is Efigini, net als in de zeventiger jaren, nog steeds de baas. Als je geluk hebt krijg je fruit uit haar moestuin mee. Enkele honderd meters lager, in het gehucht Vizcaina, is een barretje verstopt. Vanaf een steels terrasje kun je daar hele vallei overzien. Als je vanaf zee gezien de rechterwand opstijgt kom je in El Cercado, waar een lila betegeld café is, die ook bar Maria heet. De tv staat daar altijd keihard aan, maar je kunt er goed eten. De linkerflank, in Arure, herbergt bodega El Jape, waar je streekproducten kunt kopen. Het is wel een heftige, eindeloze zigzagklim om daar te komen en daarna volgt ook nog een demoraliserend 'vals plat'. Maar dan kom je bij een geweldig breed golvend uitzichtpunt (Mirador Ermita del Santo), waar je de duizelingwekkende diepte van het dal van Taguluche kunt overzien. Bij mooi weer zou je hier ook de eilanden La Palma en Hiero moeten kunnen waarnemen. Maar het regent altijd als ik daar ben.

Een ander verzetje is om 's ochtends vroeg beneden langs de boulevard te rennen naar het haventje van Vueltas. Hier is het natuurschoon weliswaar weggedrukt door asfalt en beton, maar het levert wel een heuse oceaانبewijng op. Mede door de heftigheid waarmee de golven op het keienstrand beuken en het geroffel van de stenen die daardoor heen en weer worden gesleurd. Ook in de avonduren, als de zon langzaam in de oceaan zakt, is de boulevard niet te versmaden. Vooral als het een beetje mistig is. Dan ontstaat er een warme goudgele gloed waarin de palmbomen uitstekend tot hun recht komen.

El Guro

Doorgaans verblijf ik in het bovenste gedeelte van La Calera. Vandaar is het een kwartier lopen naar de zee en je moet door steile stegen omhoog om weer thuis te komen. Dit maakt deze wijk onpopulair bij toeristen, waardoor er goedkope appartementjes zijn te vinden. De knusse dorpsambiance daar spreekt me meer aan dan de meer anonieme badplaats sfeer in aan de kust gelegen wijken (La Puntilla, La Playa en Vueltas). Toch is ook daar de sfeer relaxed en ongedwongen.

De mooiste plek is het dieper in de vallei gelegen El Guro. De heimwee die ik al die jaren koesterde, spitste zich toe op dit gehucht. Niet alleen omdat ik hier romantische nachten met mijn oudere minnaar doorbracht. Vooral omdat dit zo'n beeldschone enclave is. De *would be* kunstenaars die daar wonen beschikken weliswaar niet over uitzonderlijke talenten, maar wel over het vermogen om dit van oorsprong al zeer fraaie gehuchtje uit te bouwen tot een kleurrijke kashba. Het nauwe straatje dat er doorheen buigt overbrugt een bizar hoogteverschil. Wat 'thuis' komen tot een nog grotere opgave maakt dan in La Calera. Bovendien is het een uur lopen naar de oceaan en zijn geen winkels of terrasjes.

Toch zit ik hier het liefst. Door het uitzicht op de intens groene, bepalmde vallei waan je je op Bali: zonder de hectiek en de brommertjes. De omliggende bergwanden bieden mooie wandeloptyes. Het lopen naar de dichtstbijzijnde kruidenier, op een half uur afstand, is geen straf. En dan is er ook nog dat lieve kleine wit kerkje (Ermito de Los Reyes) met belommerd voorpleintje aan de overkant van het dal. Waar je zondags een geheel door de buurtbewoners uitgevoerde mis kan meemaken. In december staat de Kerstverlichting er vriendelijk te knipperen.

De luxe doch sfeervolle huisjes in El Guro zijn helaas te prijzig voor een lang verblijf. Vandaar dat ik voor goedkopere opties elders ben gaan kiezen. Daardoor mis ik wel de pathetische zonsondergangen, die de steile bergghellingen en de reusachtige bollende wolken roosrood laat gloeien. Een schouwspel dat alle theatervoorstellingen of beeldende kunst die ik heb gezien doet verbleken. Wat leidde tot de conclusie dat kunst niet tegen de natuur op kan. In El Guro ontwikkelde ik de wolkenmeditatie. Plat op je terras met muziek van Philip Glass of Arvo Part en dan maar naar die magnifieke voortdrijvende wolken kijken. Soms strak afstekend tegen de felblauwe lucht, dan weer omgeven door dreigende mistlierten. Op mijn verscholen terras, met haar zacht welvende ommuring, voelde ik me geborgen genoeg om de hele nacht naar de sterren te liggen kijken. Om, als ik dan eindelijk een vallende ster zag, te constateren dat er niets te wensen was. Sudderend in kalme tevredenheid lag ik te mijmeren over het 'leven' en haar eigenaardigheden. Zoals het gegeven dat je je zo vast kunt bijten in het herkauwen van negatieve ervaringen, terwijl een positieve ervaring vaak achteloos voor lief wordt genomen. Daar ontstond het voornemen om dit om te draaien. Ik wil mijn gedachten niet voeden met oude pijnntjes, maar met schitterende belevenissen.

Vallehermoso

En La Gomera biedt zoveel glansrijke ervaringen waar je op kunt teren. De kloven zijn zo diep, de bergen zo hoog, de uitzichten zo hallucinerend en de nevels zo mysterieus. Het grillige weer zorgt voor de nodige afwisseling en visuele effecten. Vroeger wilde ik groots en meeslepend leven door spannende avonturen (inclusief vakantieromances) aan te gaan. Nu laat ik me door de natuur en de stilte in vervoering brengen. Waarom vertier buiten jezelf zoeken als er binnen in je een krachtige bron voor tevredenheid zit waar je altijd uit kunt putten? Het enige wat je hoeft te doen, is jezelf geheel open stellen voor de schoonheid van de natuur. Dat gaat het beste tijdens lange wandeltochten. De mooiste daarvan koester en herbeleef ik als de grauwhed in Nederland me te veel wordt.

De tocht der tochten was naar Vallehermoso aan de andere kant van het eiland. Die begon met de vroege bus omhoog naar het kruispunt in het surrealistische oerbos (Las Grecas). Al dwalend in het door een ochtendzonnnetje in mystiek gefilterd licht getooide bos kwam ik op een bergflank uit. Daar reeg het ene grandioze uitzicht zich aan het andere. Met het dalen werd de omgeving liefelijker en steeg de temperatuur van zo'n 10 graden naar 25. Via een kronkelpad door dichtbegroeide struiken bereikte ik uiteindelijk de bodem van het beoogde dal. Werd daar compleet overvallen door de wondermooie doorkijk over deze vruchtbare vallei. Opmerkelijk, omdat ik precies op deze plek eens een weekje met een vriendin had gebivakeerd, toen ik (noodgedwongen) nog korte vakantietripjes maakte. Door haar aanhoudend geklaag over tegenvallende weer en andere ongemakjes, was de pracht van deze plek nauwelijks tot me doorgedrongen. Dit besef sterkte me dat alleen op reis gaan zo veel meerwaarde biedt. Dan pas dringt de kracht van een plek goed tot je door. Geen afleidend gebabbel of grauwsluiertje van gezeur. Enkel ontzag en verbijstering over de schoonheid die je waarneemt. Mijn weg vervolgend over een door palmen en bananenplantages geflankeerd eindeloos pad, liep ik dromerig door langs lieve

fincaatjes. Kwam uiteindelijk uit op een dorpspleintje, dat ik weer snel moest verlaten om voor het donker thuis te kunnen zijn. Ging langs een andere bergflank omhoog, zodat er weer hele andere kanten van deze vallei te bewonderen waren. Het was een pittige klim terug het kille oerbos in, waardoor ik blij was met mijn droge reservehemdje. Bij Chorros de Epina, midden in het hooggebergte, werd ik opgehouden door een heerlijke waterkerssoep (*potaje de berros*) op een terras met magnifiek uitzicht. De schemer begon al in te dalen. Toch nog even snel water uit de bronnen daar

gehaald, waar de serendipiteit weer toesloeg. Er stond iemand een voorraad flessen te vullen en dat bleek de kapitein van het dolfijntochtje, dat ik enkele dagen daarvoor had gemaakt. Vanzelfsprekend kon ik mee terug rijden, wat me een barre tocht door de duisternis bespaarde.

Hermigua

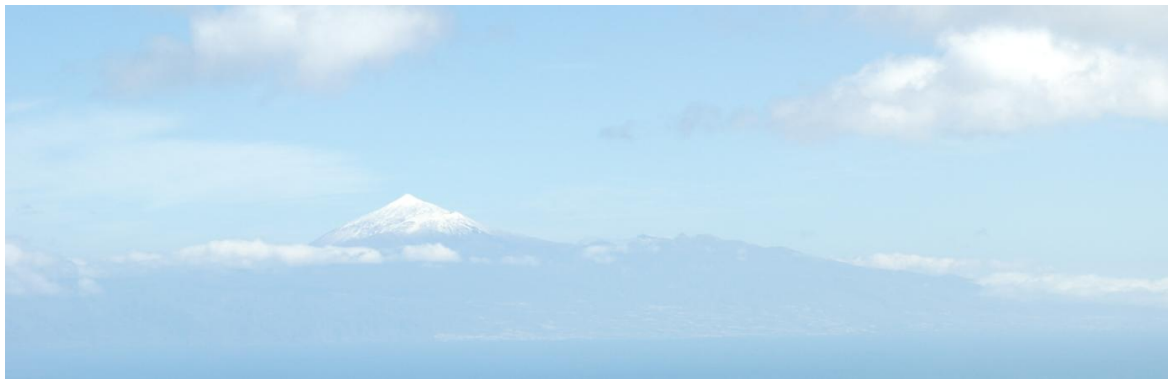
Door deze wandeling wilde ik de Noordelijke zijde van La Gomera verder verkennen en besloot ik een weekje in Hermigua door te brengen. Ik verbleef op de bodem van een vallei, tussen uitbundig kwetterende vogels en opgewekt kikkergekwaak. Aangezien hier weinig toeristen komen, heeft dit dorp nog een echte Spaans-Gomeriaanse sfeer. Dat heeft ook zijn keerzijde. De jeugd trekt weg, er staan prachtige eeuwenoude herenhuizen te verpauperen en er lopen troosteloze alcoholisten rond.

Vanuit Hermigua kom je via een pad langs de ruige kust bij 'de bonbon' van La Gomera, het pittoreske dorpje Agulo. Van daar uit klim je naar de Mirador de Abrante. Hier komen busladingen toeristen uit Tenerife op hun dagtoer langs voor hun lunch. Het behelst alles wat ik probeer te vermijden: drukte, strakke architectuur en frituurdamp. De befaamde glazen loopbrug, die hier 600 meter boven de vallei uitsteekt, heeft iets artificieel spectaculairs. Dus snel door over de magisch rode berg, die weer tot vertraging uitnodigt. Met een boog langs de begraafplaats van Agulo weer terug via het pad langs de oceaan, die in de verstilde avondschemer haar zachte kant kan tonen.

Je kunt van Hermigua ook naar Vallehermoso lopen, dat twee barranco's verderop ligt. Over smalle bergkammen, van waaruit je links en rechts de diepten in kijkt. Ongedwongen spectaculair terwijl de wind om je hoofd suist: veel indrukwekkender dan zo'n claustrofobische glasbak. Tot slot in een lege bus terug door een onheilspellend landschap van dreigende schemerig beregende bergen.

Als je vanuit Hermigua landinwaarts steil omhoog naar El Cedro loopt, kun je alle facetten van La Gomera beleven. Het kabbelende dorpsleven in de vallei, lieflijke tuin- en akkerterrassen op de helling naar boven, langs gigantische rotsuitsteeksels, stukje van het nooit vervelende oerbos, pauze in een herberg, dalen door laurierbos en langs een beekje weer terug het dal in. Bij helder weer zie je in de verte de besneeuwde piek van de vulkaan Teide op Tenerife.

Een nieuwe horizon

Op de lange duur trok ik het niet meer om, als ik me op La Gomera eens onder de mensen begaf, altijd in het Duits te worden aangesproken. Bovendien gingen de pseudo-hippies me steeds meer tegen staan. Die nemen zichzelf zo bloedserieus, terwijl het allemaal zo fake is. Staan ze daar elke avond weer te trommelen, terwijl ze zich gretig laten fotograferen. Autochtone bewoners kom je nauwelijks tegen. Die zijn weggedrukt door de Duitse invasie, die alle horeca en handel (inclusief boot- en autoverhuur) in Valle Gran Rey monopoliseert. Bovendien begonnen de brede afvaltwegen dwars door de vallei en langs de oceaan me te storen. Daarom ben ik uitgeweken naar een ander Canarisch eiland: La Palma. Daar vond ik in het afgelegen ruige Noorden een nieuw, ongerepter toevluchtsoord. Ook met hippies, maar dan hardcore. Die wonen in grotten, wassen zich niet en lopen op blote voeten. Zoals het hoort. En (wat veel belangrijker is) ze richten zich op ecologisch duurzame landbouw en zijn veel vriendelijker. Maar La Gomera blijft prachtig. En rustig! Zal daarom zeker nog wel eens overvaren vanaf mijn nieuwe standplaats.